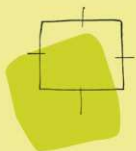

Advies Natuurwaarden
Zuiderzeestraatweg 676 te
Hattermerbroek

BügelHajema
Plek voor ideeën

**Advies Natuurwaarden
Zuiderzeestraatweg 676 te
Hattemerbroek**

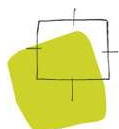
Inhoud

Rapport en bijlagen

10 oktober 2011

Projectnummer 186.11.50.00.00

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Plangebied en voorgenomen plannen	9
2.1	Ligging	9
2.2	Huidige situatie	9
2.3	Voorgenomen plannen	10
3	Gebiedsbescherming en effectbepaling	11
3.1	Natuurbeschermingswet 1998	11
3.2	Streekplan - Ecologische Hoofdstructuur	12
3.3	Streekplan - Natuurwaarden buiten de Ecologische Hoofdstructuur	13
4	Soortenbescherming en effectbepaling	15
4.1	Vaatplanten	16
4.2	Zoogdieren - vleermuizen	17
4.3	Zoogdieren - overige	20
4.4	Vogels	21
4.5	Amfibieën - Reptielen - Vissen	23
4.6	Dagvlinders - Libellen - Overige ongewervelden	24
5	Conclusie en consequenties	25
5.1	Beschermde gebieden	25
5.2	Beschermde soorten	25
5.3	Uitvoerbaarheid	25
6	Bronnen	27
6.1	Veldbezoek	27
6.2	Media	28
6.3	Literatuur	28

Bijlagen

Inleiding

Er bestaan plannen voor de nieuwbouw van vijf woningen (vier twee-onder-een-kapwoningen en één vrijstaande woning) en de renovatie van een monumentale boerderij aan de Zuiderzeestraat te Hattemerbroek in de gemeente Oldebroek. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, dient een bestemmingsplanprocedure te worden gevoerd. In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar effecten op de natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming).

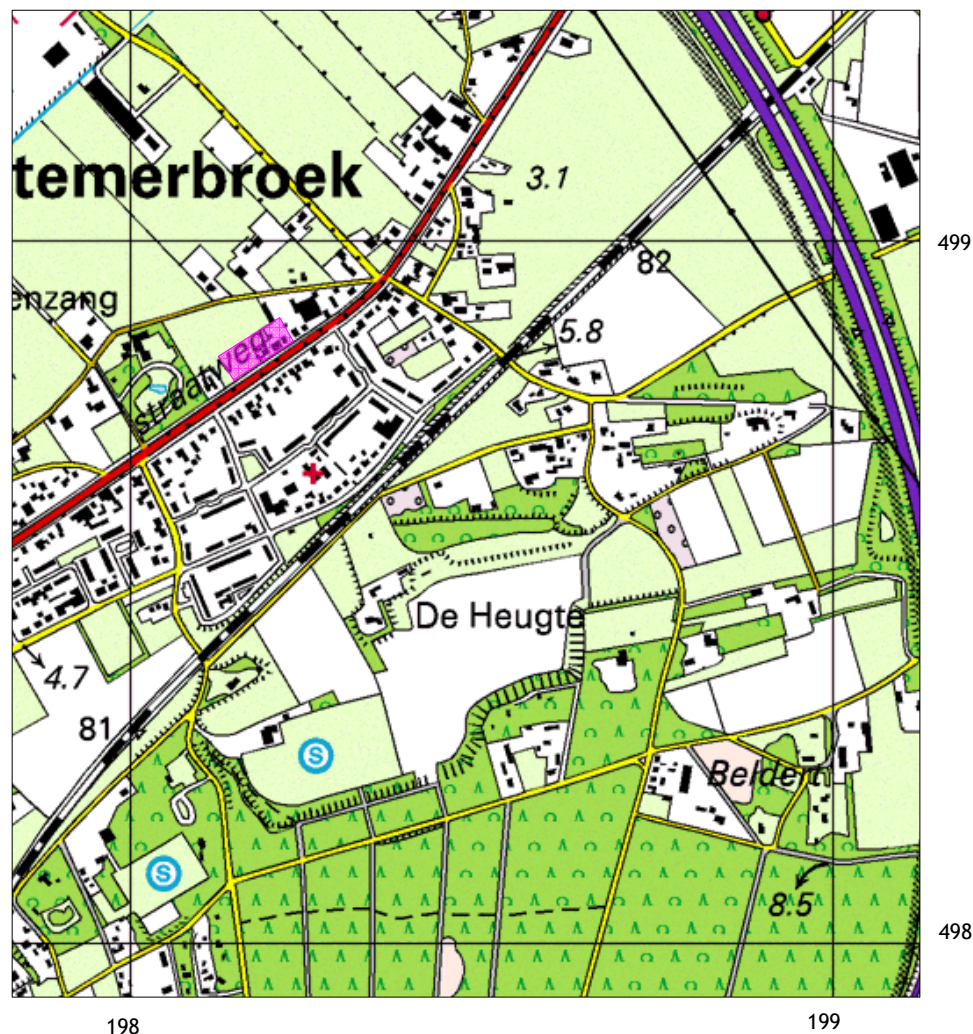
AANLEIDING

Het Advies Natuurwaarden behandelt de ecologische beoordeling van de bovengenoemde activiteit. De effecten op natuurwaarden worden beoordeeld in relatie tot bestaande wet- en regelgeving op het gebied van soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet en de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998, de Nota Ruimte, de Provinciale Ruimtelijke Verordening en het Streekplan Gelderland 2005. Waar nodig wordt aandacht besteed aan het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1.

DOEL VAN HET ADVIES

De ligging van het plangebied wordt weergegeven in navolgend figuur (figuur 1).

PLANGEBIED

Figuur 1. Topografische kaart met ligging plangebied (roze) (bron ondergrond: Mijn Kadaster)

OPZET VAN HET RAPPORT

Het rapport bestaat uit de volgende onderdelen:

- beschrijving van het plangebied en de voorgenomen plannen;
- beschrijving van de effecten op de te beschermen natuurwaarden;
- conclusies en consequenties.

INFORMATIE

De beschrijving van de relevante te beschermen natuurwaarden is gebaseerd op:

- bestaande bronnen zoals databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, rapporten en websites;
- verkennend veldbezoek waarbij vooral is gekeken naar kritische en/of beschermde soorten, zowel wat betreft aanwezigheid van als potenties voor deze soorten.

BEOORDELING

Op basis van de bekende gegevens en het veldbezoek zijn de mogelijke effecten als gevolg van de toekomstige ontwikkelingen bepaald. Daarnaast zijn (de effecten van) deze ontwikkelingen beoordeeld in het kader van de natuurwet-

geving. Waar nodig wordt aandacht geschonken aan eventuele mitigerende en compenserende maatregelen.

Tot slot worden in het hoofdstuk Conclusie en consequenties de bevindingen van het onderzoek kort weergegeven.

BEVINDINGEN

Plangebied en voorgenomen plannen

2.1

Ligging

Het plangebied ligt aan de noordzijde van het dorp Hattemerbroek, in het kilometerhok¹ 198-498 en in uurhok¹ 27-14. Figuur 1 geeft een overzicht van de ligging van het plangebied en het kilometerhok. Het plangebied maakt onderdeel uit van de lintbebouwing langs de Zuiderzeestraat. Het plangebied ligt ten noordwesten van de Zuiderzeestraat en het daaraan parallel lopende fietspad en grenst aan de noordoostzijde aan een erf met een woning. Aan de noordwest en zuidwestzijde grenst het plangebied aan een paardenweide.

2.2

Huidige situatie

Het plangebied betreft het een woning met erf aan de Zuiderzeestraat 676, een erf met een kleine monumentale boerderij en een kleine schuur en een deel van een paardenweide. Het woonerf bestaat uit een woonhuis van twee bouwlagen met kap (pannendak) opgetrokken uit baksteen met een bijkeuken. Het woonhuis is reeds enkele jaren onbewoond. Ten noordoosten van het woonhuis ligt een semiverharde oprit. De tuin rondom het woonhuis is inmiddels verruigd. Ten zuidwesten van het woonhuis zijn restanten van een moestuin aanwezig. In de tuin staan enkele struiken en een opvallende berk. De monumentale boerderij bestaat uit een bouwlaag met kap en is opgetrokken uit baksteen. Het dak is van riet afgedekt met bitumen golflaten. Ook dit pand staat al enkele jaren leeg. Achter de boerderij staat een kleine (kleinvee) schuur opgetrokken uit baksteen met een pannendak. Hier naast groeit ook een forse berk. Voorheen stond op het erf van de boerderij nog een schuur, maar deze is reeds gesloopt. Ondertussen is het erf verruigd met voornamelijk snelgroeiende ruigte- en akkerkruiden.

---

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

Plangebied vanaf de Zuiderzeestraatweg (zuidoost)

Zicht vanuit het noordoosten

2.3

Voorgenomen plannen

De gemeente heeft het plan om vier twee-onder-een-kapwoningen en één vrijstaande woning te realiseren. Een (doodlopende) parallelweg aan de Zuiderzeestraatweg is gepland om de woningen te ontsluiten op de Zuiderzeestraatweg. Om ruimte te maken voor de geplande ontwikkelingen, zal het huidige woonhuis worden gesloopt. Enkele bomen en struiken worden verwijderd en de grond zal bouwrijp worden gemaakt.

Tevens zal het monument weer een woonfunctie krijgen. Om dit te realiseren, zal het monument flink gerenoveerd en moeten worden verbouwd. De achterliggende schuur wordt waarschijnlijk gesloopt.

G e b i e d s b e s c h e r - m i n g e n e f f e c t b e - p a l i n g

3

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Natuurbeschermingswet 1998 en de Nota Ruimte. Met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte uitgewerkt in het Streekplan Gelderland 2005 (zie bijlage 1).

3.1

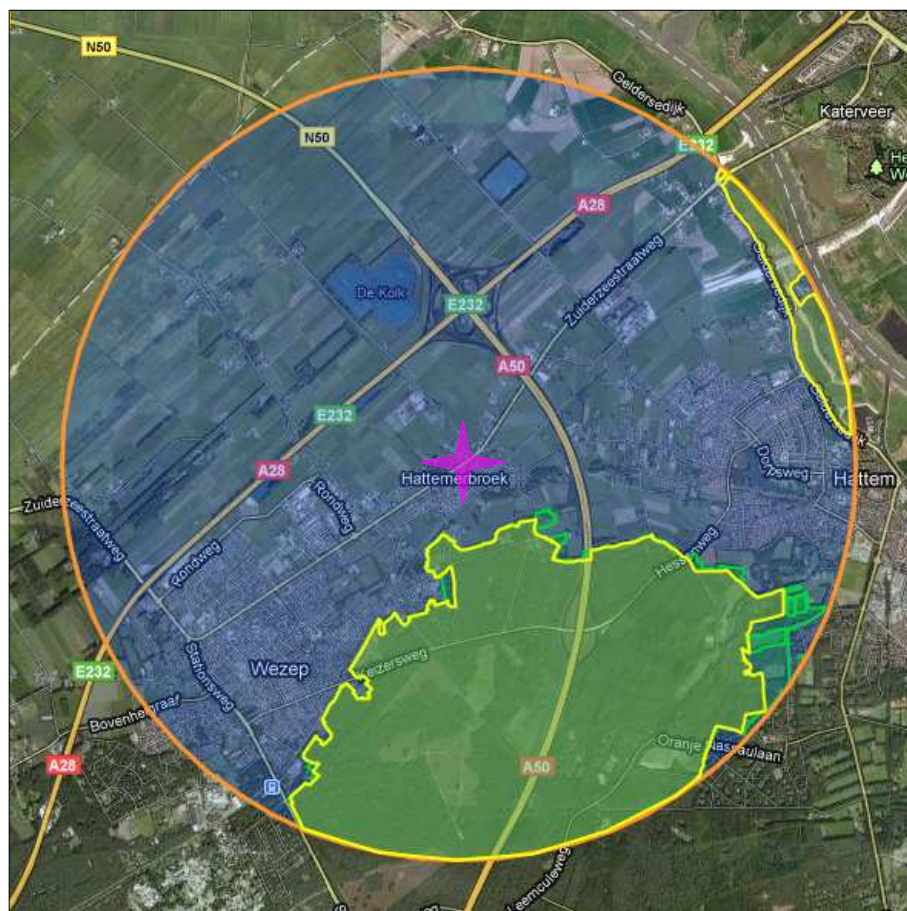
Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied is geen onderdeel van en grenst niet aan een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. De ligging van beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 2. De dichtstbijzijnde beschermde gebieden zijn de Natura 2000-gebieden de Veluwe en de Uiterwaarden IJssel op respectievelijk ruim 500 m ten zuiden van het plangebied en ruim 2,5 km ten noordoosten van het plangebied. Tussen de beschermde gebieden en het plangebied liggen onder meer bebouwing en infrastructuur. Het plangebied heeft daarnaast geen belangrijke ecologische relaties met de beschermde gebieden.

INVENTARISATIE

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden, de aard van de ontwikkelingen en de huidige terreinomstandigheden van het plangebied zijn geen negatieve effecten op beschermde gebieden te verwachten.

EFFECTEN

Figuur 2. Ligging beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (kleur geel) en de Ecologische Hoofdstructuur (kleur groen) nabij plangebied (roze asterisk) (Bron: Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie kaartenmachine)

CONCLUSIE   Voor deze activiteit is geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. Het is echter aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland, om deze visie te bevestigen.

3.2

Streekplan - Ecologische Hoofdstructuur

INVENTARISATIE   Het plangebied is geen onderdeel van en grenst niet aan de Ecologische Hoofdstructuur (zie ook figuur 2). Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur ligt op ruim 500 m ten zuiden van het plangebied. Het betreft hier het een deel van de Veluwe. Tussen de EHS-gebieden en het plangebied liggen onder meer bebouwing en infrastructuur. Het plangebied heeft daarnaast geen belangrijke ecologische relaties met de beschermde gebieden.

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden, de terreinomstandigheden van het plangebied en het tussenliggende gebied en de aard van de ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op de Ecologische Hoofdstructuur te verwachten.

EFFECTEN

De activiteit is op het punt van de Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met het Streekplan Gelderland 2005.

CONCLUSIE

3.3

Streekplan - Natuurwaarden buiten de Ecologische Hoofdstructuur

Aangewezen ganzenfoerageergebieden en weidevogelleefgebieden liggen op grote afstand (meer dan 6 km) van het plangebied. Tussen deze gebieden en het plangebied ligt bebouwing en infrastructuur.

INVENTARISATIE

Negatieve effecten op ganzenfoerageergebieden en weidevogelleefgebieden worden niet verwacht.

EFFECTEN

Aangewezen ganzenfoerageergebieden en weidevogelleefgebieden liggen op ruime afstand van het plangebied en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur. Gezien de aard van de ingrepen zijn geen negatieve effecten te verwachten op deze gebieden. De activiteit is op het punt van natuur niet in strijd met het Streekplan Gelderland 2005.

CONCLUSIE

Soortenbescherming en effectbeoordeling

Relevante wet- en regelgeving op het gebied van de soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van bestaande gegevens en een verkennend veldbezoek.

WET- EN REGELGEVING

Op basis van de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes ingedeeld. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, worden in dit rapport respectievelijk de benamingen licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd (zie bijlage 1). De inheemse vogelsoorten hebben een afwijkend beschermingsregime (vallen zowel onder het middelzware als strenge beschermingsregime).

BESCHERMINGSREGIME

Geraadpleegde databanken (opgave van Het Natuurloket (1), zie bijlage 2), verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, websites en rapporten zijn met een eigen nummer in de literatuurlijst opgenomen. Gegevens uit deze bronnen worden bij het bespreken van de verschillende soortengroepen alleen genoemd indien ze een meerwaarde voor het onderzoek hebben.

BRONNEN

Het plangebied is half juni 2011 bezocht om een indruk te krijgen van de terreinomstandigheden van het plangebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie ook paragraaf 6.1). Het veldbezoek is in een geschikt seizoen uitgevoerd, omdat de mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied in dit seizoen actief zijn, nestelen, reeds bloeien of duidelijk herkenbare bovengrondse delen bezitten.

VELDBEZOEK

Daarnaast is het plangebied aansluitend op het verkennende veldbezoek van half juni 2011 en begin juli 2011, begin september 2011 en begin oktober 2011 bezocht met betrekking tot vleermuizen en huismus (zie ook paragraaf 6.1). Gezien de aard van het plangebied en op basis van de indruk die van het plangebied is verkregen, de kennis over leefgebieden van soorten en de beschikbare gegevens, kan van alle soortengroepen met voldoende zekerheid een oordeel worden gegeven over het voorkomen van beschermde soorten in het gebied.

4.1

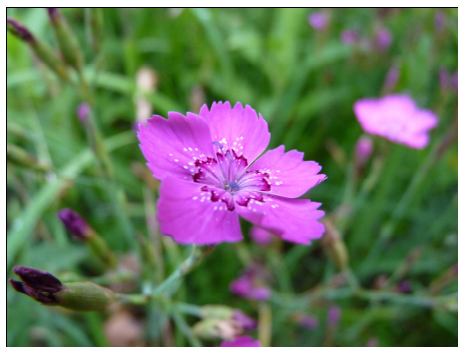
Vaatplanten

INVENTARISATIE

Het woonerf, de tuin en de moestuin zijn enkele jaren niet onderhouden. Er zijn aangeplante kruiden en struiken als prikneusje, zeepkruid, vuurdoorn, cipressoorten, vlinderstruik en rabarber aangetroffen. Op de zuidwesthoek van de tuin staat een opvallende ruwe berk. Inmiddels groeien in de tuin ook soorten van ruigtes en pioniermilieus zoals Canadese fijnstraal, speerdistel, pitrus, zachte ooievaarsbek en bezemkruid. Op de oprit en in de groenstrook (tuin) tussen de monumentale boerderij en het fietspad zijn meerdere exemplaren van de middelzwaar beschermde soort steenanjer aangetroffen. Het plangebied ligt enkele kilometers buiten het bekende verspreidingsareaal van steenanjer. De soort wordt ook aangeplant als tuinplant en staat in dit geval tussen typische tuinplanten als vlinderstruik en prikneusje. Omdat in de directe omgeving geen andere exemplaren zijn aangetroffen, kan worden geconcludeerd dat het hier om aangeplante exemplaren gaat.

In de paardenweide groeit voornamelijk Engels raaigras met kruiden van een voedselrijke bodem als madeliefje, witte klaver en paardenbloem. Langs de randen groeien ook kruiden en grassen van een matig voedselrijke bodem zoals veldzuring, schapenzuring, gestreepte witbol en gladde witbol. Het verruigde erfdeel ten noordoosten van de monumentale boerderij is vooral begroeid met akkeronkruiden als echte kamille, melganzenvoet, perzikkruid en knopherik. Tevens staat op dit erf een exemplaar ruwe berk.

Uit de gegevens van Het Natuurloket (1, zie bijlage 2) komt naar voren dat in het betreffende kilometerhok één licht beschermde soort en twee middelzwaar of steng beschermde soorten zijn aangetroffen. Naar verwachting zijn al deze beschermde soorten aangetroffen in het nabijgelegen natuurgebied de Veluwe. Met het oog op de inrichting en het gebruik van het plangebied worden andere beschermde soorten niet in of direct rond het plangebied verwacht.

Steeenanjer

Bezemkruid

EFFECTEN

Door de geplande ontwikkelingen worden meerdere exemplaren van de middelzwaar beschermde soort steenanjer vernietigd. Deze exemplaren zijn echter aangeplant. De Flora- en faunawet heeft geen betrekking op planten die voorkomen op een plaats waar ze aantoonbaar of naar alle waarschijnlijkheid

alleen als gevolg van - al dan niet bewust uitgevoerde- menselijke activiteiten terecht zijn gekomen.

Naar verwachting hebben de geplande ontwikkelingen geen negatieve effecten op beschermde vaatplanten.

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vaatplanten ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden er geen verbodsovertredingen met betrekking tot beschermde soorten verwacht.

CONCLUSIE

4.2

Zoogdieren - vleermuizen

Op basis van gegevens van de website www.zoogdieratlas.nl (4) blijkt onder meer dat in het betreffende uurhok gewone dwergvleermuis en laatvlieger bekend zijn. Alle vleermuissoorten, alsmede hun vaste verblijfplaatsen zijn streng beschermd.

INVENTARISATIE

Beide ruwe berken in het plangebied hebben geen geschikte holtes voor vleermuizen. De woning is verouderd en slecht onderhouden. Onder de gevelpannen en in het pannendak zijn voor vleermuizen geschikte invliegopeningen aanwezig. Onder de dakpannen kunnen hierdoor verblijfplaatsen aanwezig zijn voor soorten als laatvlieger en gewone dwergvleermuis. Deze soorten zijn ook uit het betreffende uurhok (4, 6) bekend. Mogelijk is tevens voor vleermuizen de spouwmuur van onder de dakpannen bereikbaar. De genoemde soorten zullen het plangebied tevens benutten als foerageergebied. Om verblijfplaatsen aan te tonen, dan wel uit te sluiten, is nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd (zie bronnen 6.1). Dit nader onderzoek vond plaats aansluitend op het verkennend veldbezoek van half juni 2011 en op nog drie avonden (6 juli, 7 september en 3 oktober).

15 juni 2011

NADER ONDERZOEK

Deze inventarisatie vond plaats in de tijd dat vleermuizen zich ophouden in kraamverblijven en zomerverblijven. Gedurende de onderzoeksinspanning zijn de soorten gewone dwergvleermuis en laatvlieger waargenomen. Tijdens deze avond is om 22.23 uur (23 minuten na zonsondergang) een eerste en enig exemplaar gewone dwergvleermuis waargenomen. Dit exemplaar kwam uit noordoostelijke richting het plangebied in vliegen en foerageerde ongeveer 40 minuten in en in de omgeving van het plangebied. Hierna is de soort niet meer waargenomen. Om 22.59 uur (59 minuten na zonsondergang) vloog een laatvlieger vanuit noordoostelijke richting over het plangebied. Dit exemplaar foerageerde enkele minuten in het plangebied en vloog daarna door in zuidwestelijke richting. Hierna is de soort niet meer waargenomen. Er zijn bij deze inventarisatie geen uitvliegende vleermuizen in het plangebied waargenomen.

6 juli 2011

Deze inventarisatie vond plaats in de tijd dat vleermuizen zich ophouden in kraamverblijven en zomerverblijven. Gedurende de onderzoeksinspanning zijn de soorten gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis waargenomen. Tussen 22.15 uur tot 22.29 uur (van 16 minuten na zonsondergang tot 30 minuten na zonsondergang) zijn zes gewone dwergvleermuizen vanuit noordoostelijke richting over het plangebied gevlogen om vervolgens te foerageren bij het landgoed Vogelenzang ongeveer 100 m ten zuidwesten van het plangebied.

Boven de paardenweides ten noordwesten van en deels in het plangebied zijn tussen 22.30 uur en 22.46 uur vier foeragerende rosse vleermuizen waargenomen.

Er zijn bij deze inventarisatie geen uitvliegende vleermuizen in het plangebied waargenomen. Tevens zijn geen foeragerende vleermuizen in het plangebied waargenomen.

7 september 2011

Deze inventarisatie vond plaats in de tijd dat vleermuizen zich ophouden in paarverblijven en zomerverblijven. Gedurende de onderzoeksinspanning zijn de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis waargenomen.

Om 20.27 uur (16 minuten na zonsondergang) kwam vanuit het noordoosten een gewone dwergvleermuis overvliegen. Dit exemplaar foerageert gedurende de hele avond nabij een zomereik langs de Zuiderzeestraatweg iets ten zuiden van de bebouwing en laat met regelmaat sociale roep horen. Met deze roepjes probeert een mannetje vrouwtjes te lokken naar een paarverblijf. Af en toe foerageert dit exemplaar ook in het plangebied. Vermoedelijk heeft dit exemplaar een paarverblijf in een van de woningen ten noordoosten van het plangebied en probeert het een van de foeragerende gewone dwergvleermuizen (vrouwtjes) ten het zuidwesten (langs de zomereiken aan de Zuiderzeestraatweg en ter hoogte van het landgoed Vogelenzang) te lokken. Om 20.36 uur (25 minuten na zonsondergang) vlogen twee exemplaren laatvlieger over het plangebied richting het zuidwesten. Heel af en toe is deze soort gedurende de avond in de verte gehoord. Om 20.41 (30 minuten na zonsondergang) is rosse vleermuis eenmaal hoog overvliegend waargenomen. Ruige dwergvleermuis is om 22.17 uur foeragerend bij de zomereik even ten zuidwesten (buiten het plangebied) van het woonhuis waargenomen. Deze soort is zeer laat waargenomen en verblijft niet in het plangebied. Er zijn bij deze inventarisatie geen uitvliegende vleermuizen in het plangebied waargenomen.

3 oktober 2011

Deze inventarisatie vond plaats in de tijd dat vleermuizen zich ophouden in paarverblijven en zomerverblijven. Gedurende de onderzoeksinspanning zijn de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis waargenomen.

Vanaf 19.10 uur (een minuut na zonsondergang) zijn drie rosse vleermuizen foeragerend boven de paardenweides ten noordwesten van het plangebied en deels in het plangebied waargenomen.

De eerste gewone dwergvleermuis vloog om 19.28 uur (19 minuten na zonsondergang) vanuit het noordoosten over het plangebied heen. Dit exemplaar foerageerde eerst bij de zomereik langs de Zuiderzeestraat en foerageerde later op de avond ook in het plangebied. Het liet hierbij met regelmaat sociale roep horen en gedroeg zich nagenoeg hetzelfde als de waargenomen gewone dwergvleermuis van 7 september 2011. Waarschijnlijk gaat het hier om het zelfde exemplaar met een vermoedelijk paarverblijf in een van de woningen ten noordoosten van het plangebied. Om 19.49 uur (40 minuten na zonsondergang) is de eerste en enige laatvlieger waargenomen. Dit exemplaar foerageerde gedurende ongeveer 15 minuten boven de paardenweides ten noordwesten van het plangebied. Als laatste is een exemplaar ruige dwergvleermuis waargenomen. Dit exemplaar foerageerde en liet sociale roep horen vanaf 20.40 uur tot ongeveer 21.00 uur. De betreffende ruige dwergvleermuis was voornamelijk actief nabij de zomereik iets ten zuidwesten van het plangebied en de woningen tegenover het plangebied. Er zijn bij deze inventarisatie geen uitvliegende vleermuizen in het plangebied waargenomen.

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. In de directe omgeving kunnen echter wel verblijfplaatsen worden verwacht.

INTERPRETATIE

Op basis van de vroege waarnemingen van rosse vleermuis op 3 oktober 2011 en meerder waarnemingen van foeragerende exemplaren gedurende de andere avondbezoeken zijn naar verwachting in het landgoed Vogelenzang, waar zowel forse beuken als zomereiken staan, verblijfplaatsen van de boombewonende rosse vleermuis aanwezig. Op basis van het gedrag van gewone dwergvleermuis die elke keer relatief vroeg vanuit het noordoosten kwam aanvliegen en bovendien sociale roep ten gehore bracht, kan worden geconcludeerd dat zeer waarschijnlijk in een van de woningen ten noordoosten van het plangebied een paarverblijf aanwezig is. Daarnaast lijkt het op basis van de zes vroeg overvliegende gewone dwergvleermuizen op 6 juli 2011 dat een kraamverblijf ook in die richting moet worden gezocht. De relatief vroege waarneming van de twee laatvliegers op 7 september 2011 betekent ook dat een verblijfplaats in de omgeving van het plangebied aanwezig is. Ruige dwergvleermuis liet zich alleen de laatste twee bezoeken erg laat horen. Een verblijfplaats op korte afstand van het plangebied wordt dan ook niet verwacht.

Als foerageergebied is het plangebied voor geen van de soorten van belang. De meeste activiteit vond plaats nabij het landgoed Vogelenzang en nabij enkele forse zomereiken aan de Zuiderzeestraat. Rosse vleermuis maakt voornamelijk aan het begin van de avond gebruik van de paardenweides nabij het landgoed en deels in het plangebied. Het ging hierbij elke keer om hooguit drie à vier exemplaren.

EFFECTEN	Na realisatie van de woningen met tuinen zal een gelijkwaardig foerageergebied voor vleermuizen ontstaan. Voor de soort rosse vleermuis zal het plangebied door verlies van openheid als foerageergebied iets in waarde afnemen. Voor andere soorten vleermuizen biedt de toekomstige inrichting mogelijkheden om te foerageren en door de nieuwbouw van woningen en de aanplant van bomen kunnen daarnaast (op den duur) verblijfplaatsen ontstaan. Het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen heeft aangetoond dat in het plangebied geen verblijfplaatsen aanwezig zijn. Door de sloop van het woonhuis en de restauratie van de monumentale boerderij gaan geen verblijfplaatsen verloren.
CONCLUSIE	Op basis van het verkennend veldbezoek, de geraadpleegde bronnen en het nader onderzoek naar vleermuizen is een voldoende beeld van de soortengroep vleermuizen ontstaan. Ten behoeve van de ontwikkelingen worden geen verbodsovertredingen ten aanzien van vleermuizen verwacht.
UITVOERBAARHEID	Het bestemmingsplan Zuiderzeestraatweg 676 is met betrekking tot de vleermuizen uitvoerbaar.

4.3

Zoogdieren - overige

INVENTARISATIE	Het plangebied is geschikt leefgebied voor lichtbeschermden soorten als egel, bosmuis en huisspitsmuis. Mogelijk is het plangebied een klein onderdeel van het jachtgebied een van de marterachtigen bunzing, hermelijn of wezel. Geschikte verblijfplaatsen zijn in het plangebied echter niet aanwezig. Volgens de gegevens van de website www.zoogdierenatlas.nl (4) zijn in het betreffende uurhok meerdere middelzwaar en streng beschermde soorten waargenomen. In het plangebied is echter geen geschikte biotoop aanwezig voor een van de zwaarder beschermde soorten. Alle waarnemingen zijn dan ook afkomstig uit het natuurgebied de Veluwe.

Bosmuis

Egel

ZORGPLICHT	Om invulling te geven aan de zorgplicht is het zeer wenselijk dat het plangebied voor aanvang van de werkzaamheden zoveel mogelijk ongeschikt voor dieren wordt gemaakt. Dit kan onder meer worden bewerkstelligd door de

vegetatie in het terrein enkele dagen voor aanvang van de werkzaamheden kort af te maaien. In de tussenliggende dagen zullen diersoorten zoals (spits)muizen het terrein verlaten, omdat er niet voldoende dekking aanwezig is.

4.4

Vogels

Het plangebied is door de aanwezigheid van bebouwing en opgaand groen geschikt broedgebied voor vogels van stad en dorp.

INVENTARISATIE

Tijdens beide veldbezoeken zijn merel en huismus waargenomen. Een oud nest van merel is gevonden in een houten toilethuisje achter de monumentale boerderij. Van huismus is een nest onder de noordwestzijde van het dak aangetroffen. Nesten van huismus worden op basis van de Flora- en faunawet jaar-rond beschermd (Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen, augustus 2009) en dus ook wanneer ze tijdelijk niet in gebruik zijn.

Naast deze soorten kunnen ook soorten als winterkoning en roodborst in het plangebied broeden.

Andere verblijfplaatsen van vogels die gebruikmaken van een vaste verblijfplaats worden niet in of direct rond het plangebied verwacht.

Huismus man op de dakgoot van het woonhuis op 7 juli 2011

Het broed- en foerageergebied van een aantal vogelsoorten zal veranderen als gevolg van de ontwikkelingen. De nieuwe situatie met wellicht meer opgaand groen in de vorm van aanplant van struiken en bomen zal meer geschikt zijn voor de aanwezige broedvogels. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden opgestart, kunnen nesten van broedvogels worden verstoord.

EFFECTEN

Door de sloop van het huidige woonhuis gaat een nest van huismus verloren. Het vernietigen van een huismus nest is een overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Ontheffing voor het vernielen en verstoren van jaarrond beschermde nestplaatsen van huismus (Flora- en faunawet, artikel 11), voor ruimtelijke ontwikkelingen worden niet verleend. Doormiddel van mitigerende maatregelen kan echter een verbodsovertreding worden voorkomen.

MITIGATIE Ten behoeve van het behouden van de functionaliteit van de vaste verblijfplaats van één broedpaartje huismus worden de volgende maatregelen voorgesteld. Door het realiseren van deze maatregelen zal binnen het plangebied voldoende broedgelegenheid behouden blijven voor het aanwezige broedpaar huismus en hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd:

- In de beoogde nieuwbouw worden mussenvide en/of mussendakpannen geplaatst (zie www.vogelvide.nl). Door deze maatregel zal de nieuwbouw weer geschikte broedplaatsen bieden voor de bestaande populatie.
- De werkzaamheden dienen pas na het broedseizoen van huismus (eind augustus) te worden opgestart. De nieuwbouw dient bij voorkeur voor het broedseizoen van huismus (begin maart) te zijn gerealiseerd. Indien dit niet mogelijk is, moeten echter alsnog ten minste twee nieuwe broedplaatsen aanwezig zijn ruim voor aanvang van het nieuwe broedseizoen. Deze dienen dan in- of aan woningen of gebouwen in de directe omgeving van het plangebied te zijn gerealiseerd.

CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vogels ontstaan. Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Ontheffing voor het vernielen en verstoren van bewoonde nesten van vogels (artikel 11) wordt in principe niet verleend. Men kan er in dit plangebied van uitgaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden wanneer vorenstaande mitigatiemaatregelen ten aanzien van huismus worden uitgevoerd en als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

UITVOERBAARHEID Wanneer vorenstaande mitigerende maatregelen worden uitgevoerd, zal een overtreding van de Flora- en faunawet worden voorkomen. De uitvoerbaarheid van het plan is in dat geval met betrekking tot huismus niet in het geding.

4.5

Amfibieën – Reptielen – Vissen

In het plangebied is geen oppervlakte water aanwezig. Voortplantingsbiotoop van amfibieën en leefgebied van vissen kunnen hiermee worden uitgesloten. Voor reptielen is in of nabij het plangebied geen geschikt biotoop aanwezig. Op ongeveer 150 m afstand is een vijver aanwezig. Mogelijk zal een enkele keer een exemplaar gewone pad of bruine kikker het plangebied aandoen om te foerageren. De paardenweide, het grootste deel van het plangebied, is echter voor amfibieën slechts van een zeer beperkte waarde, omdat deze vrij egaal is. Mogelijk zijn in de bebouwing enkele overwinteringsplaatsen aanwezig van algemene soorten als bruine kikker, kleine watersalamander of bastaardkikker.

INVENTARISATIE

Bruine kikker

Gewone pad

Negatieve effecten op vissen en reptielen zijn uitgesloten.

EFFECTEN

Door de ontwikkelingen zal het plangebied als leefgebied voor amfibieën veranderen. In de toekomstige situatie is er sprake van een groter aandeel verhard oppervlak waardoor het plangebied minder interessant wordt als foerageergebied. Bij graafwerkzaamheden zullen terreindelen worden vergraven, waardoor mogelijk (overwinterings)verblijfsplaatsen worden vernietigd en/of verstoord. Ook kunnen tijdens de werkzaamheden enkele exemplaren worden gedood.

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroepen amfibieën, reptielen en vissen ontstaan. In het plangebied komen enkele licht beschermde soorten amfibieën voor. Het gaat hierbij om bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en/of kleine watersalamander. Verblijfsplaatsen van deze soorten kunnen worden vernietigd en verstoord (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

CONCLUSIE

4.6

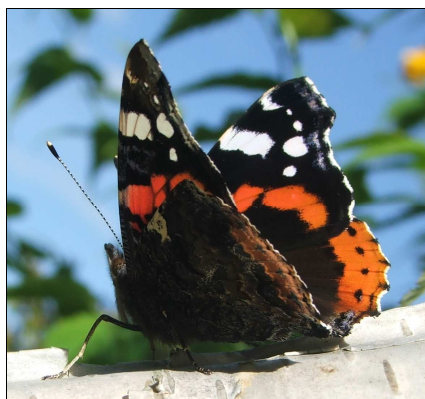
Dagvlinders - Libellen - Overige ongewervelden

INVENTARISATIE

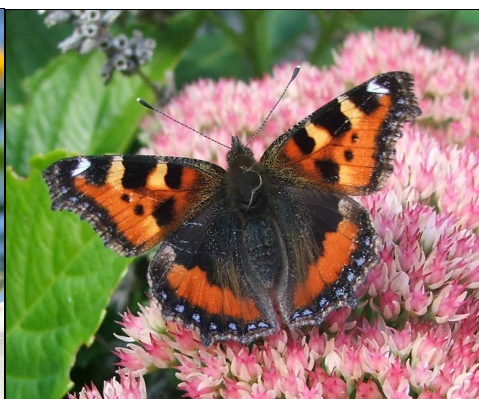
Door het huidige gebruik (groot deel intensief begraasde paardenweide) is het plangebied geen hoogwaardig leefgebied voor dagvlinders. In het plangebied komen wel enkele nectar- en waardplanten voor van algemene, niet beschermde soorten zoals kleine vos en atalanta.

Oppervlaktewater is in het plangebied afwezig, hierdoor ontbreekt voortplantingsbiotoop van libellen. Op ongeveer 150 m afstand is wel voortplantingsbiotoop aanwezig voor algemene soorten als gewone oeverlibel, paardenbijter en lantaarntje. Een enkele keer kan een van de genoemde soorten foerageren in het plangebied.

Met het oog op de aanwezige biotopen en het voorkomen/de verspreiding in Nederland worden binnen en direct rond het plangebied geen beschermde overige ongewervelde soorten verwacht.

Atalanta

Kleine vos

EFFECTEN/CONCLUSIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep dagvlinders, libellen en overige ongewervelden ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst verwacht.

Conclusie en consequenties

5.1

Beschermde gebieden

Beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur liggen op ruime afstand van het plangebied en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur. Gezien de aard van de ingrepen zijn geen negatieve effecten op deze gebieden te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. De activiteit is op het punt van natuur niet in strijd met het Streekplan Gelderland 2005.

5.2

Beschermde soorten

Uit het onderzoek komt naar voren dat het plangebied een zeer beperkte natuurwaarde kent. Wanneer bij het uitvoeren van de werkzaamheden het mitigatie voorstel ten aanzien van huismus wordt nageleefd en er rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels (zie voorwaarden paragraaf 4.4) worden geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden. Voor de aanwezige licht beschermde soorten geldt een vrijstelling van de verboden in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

5.3

Uitvoerbaarheid

Uit het onderzoek naar effecten op beschermde natuurwaarden blijkt dat de aanwezige natuurwaarden mits het mitigatievoorstel met betrekking tot huismus wordt nageleefd, geen belemmeringen vormen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Deze conclusie geldt voor de beschermde soorten en de noodzaak van ontheffingen.

Het is aan het bevoegd gezag om de visie dat er geen sprake zal zijn van negatieve effecten op beschermde gebieden en een noodzaak tot vergunningen te bevestigen.

Gezien de aangetroffen soorten en de in dit rapport opgenomen voorziene plannen en activiteiten behoudt dit onderzoek drie jaar zijn geldigheid voor

een wettelijke of juridische procedure. Dit betreft een ontheffing voor de Flora- en faunawet of een waarop de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is (onder andere een besluit voor de Wro). Bij aanpassingen van het oorspronkelijke plan en veranderingen in de terreinomstandigheden van het plangebied, die kunnen leiden tot andere inzichten met betrekking tot natuurwaarden, zal een actualisatie van het onderzoek moeten plaatsvinden. Dit geldt ook wanneer het beleid voor beschermde gebieden in de omgeving verandert.

B r o n n e n

6

6.1

Veldbezoek

Het plangebied en omgeving zijn op 15 juni 2011 door de heer ing. E.J. Slot bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. Tijdens het bezoek zijn plantensoorten genoteerd, maar zijn verder geen volledige vegetatieopnamen gemaakt. Het was een licht bewolkte dag met een maximumtemperatuur van 20°C en een matige zuidwestenwind.

VERKENNEND VELDBEZOEK

Tijdens en aansluitend op het verkennend veldbezoek van 15 juni 2011 en als nader onderzoek op 6 juli 2011, 7 september 2011 en 3 oktober 2011 is het woonhuis en de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismus en de aanwezigheid van vleermuizen. Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd op basis van het vleermuizenprotocol². Het protocol gaat uit van de gebiedsfuncties winterverblijf, zomerverblijf, kraamverblijf, paarverblijf, vliegroute en jachtgebied. Voor het inventariseren van elk van deze zes functies zijn per vleermuissoort een aantal, een periode van het jaar en de minimale duur van het veldbezoek vastgelegd. Verder worden eisen gesteld aan de weersomstandigheden en de te gebruiken apparatuur.

NADER ONDERZOEK VLEERMUIZEN EN HUISMUS

Gedurende de avonden van 15 juni 2011, 6 juli 2011, 7 september 2011 en 3 oktober 2011 zijn vleermuisinventarisaties met behulp van batdetector uitgevoerd. Bij de inventarisatie is gebruikgemaakt van Pettersson D240x ultrasounddetector (batdetector). Met een Edirol R-09HR (recorder) zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma WaveSurfer 1.8.5 en waar nodig met het programma Bat Sound Pro 3.31b. Voor een overzicht van de omstandigheden tijdens de avondbezoeken zie tabel 1. Alle inventarisaties vonden plaats onder voor vleermuizen geschikte omstandigheden.

---

² GaN, NGB en Zoogdiervereniging, 2011 Vleermuisprotocol versie 30 maart 2011. Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging, www.gegevensautoriteitnatuur.nl, Utrecht.

Tabel 1. Omstandigheden van de avondbezoeken

Datum	Tijdsduur	Zonsondergang	Weer	Temperatuur zonsondergang
15-06-2011	21:30-23:30	22.00 uur	Zwakke wind, licht bewolkt	16°C
06-07-2011	21.30-23.30	21.59 uur	Zwakke wind, lichte sluierbewolking	17°C
07-09-2011	20.00-22.00	20.11 uur	Matige wind, zwaar bewolkt	14°C
03-10-2011	19.00-21:00	19.09 uur	Zwakke wind, helder	18°C

6.2

Media

1. www.natuurloket.nl. Het Natuurloket is een onafhankelijke informatie-makelaar die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Het Natuurloket is een initiatief van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF).
2. www.telmee.nl. Invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevens-beherende Organisaties (PGO's), op de website is tevens verspreidingsinformatie van planten en dieren te vinden.
3. www.waarneming.nl. Dit is een website van vrijwilligers, waarop natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld, op de website is verspreidingsinformatie van planten en dieren te vinden.
4. www.zoogdieratlas.nl. Verspreidingsinformatie van zoogdieren in Nederland. Zoogdieratlas.nl is een initiatief van de Zoogdiervereniging. De Zoogdiervereniging werkt per provincie samen met diverse organisaties.

6.3

Literatuur

5. Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, Atlas van de Nederlandse zoogdieren (verspreidingsperiode 1970-1988), Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 1992.
6. Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers, Atlas van de Nederlandse vleermuizen: Onderzoek naar verspreiding (periode 1986-1993) en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht 1997.
7. Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Maelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata) (verspreidingsperiode <1980-1999) - Nederlandse fauna deel 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2004.

8. Stichting RAVON, Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008 (verspreidingsperiode 1998-2008), RAVON 34, jaargang 11 (4): blz. 61-80.
9. Stichting RAVON, Waarnemingenoverzicht 2009 (verspreidingsperiode 2000-2009), RAVON 38, jaargang 12 (4): blz. 78-98.
10. Twisk, P., A. van Diepenbeek, J.P. Bekker, Veldgids Europese zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist 2010.
11. Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' (verspreidingsperiode 1999-2006), EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

B i j l a g e n

1. Wet- en regelgeving natuurwaarden
2. Opgave Het Natuurloket

Bijlage 1. Wet- en regelgeving natuurwaarden

Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot gebiedsbescherming betreft de Natuurbeschermingswet 1998 en het beschermingsregime van de Ecologische Hoofdstructuur. In het navolgende wordt een toelichting op deze wet- en regelgeving gegeven.

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

ZORGPLICHT

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12). Tevens moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat enkele van deze verboden indirect worden overtreden door aantasting van bijvoorbeeld het foerageergebied en migratieroutes.

VERBODEN

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel.

BESCHERMDE SOORTEN

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in drie tabellen. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, worden in dit rapport respectievelijk de benamingen licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd.

BESCHERMINGSREGIMES

Licht beschermde soorten (algemene soorten) zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De verboden, bedoeld in artikel 9 tot en met 11 van de wet, gelden in het geheel niet ten aanzien van mol, bosmuis en veldmuis. Daarnaast gelden ze niet ten aanzien van huisspitsmuis voorzover dit dier zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

TABEL 1

Voor middelzwaar beschermde soorten (overige soorten) en vogels geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet, mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie goedgekeurde gedragscode (zie hierna). Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten

TABEL 2

ontheffing worden aangevraagd. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing bij middelzwaar beschermde soorten zijn:

- de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- de activiteit moet een redelijk doel dienen.

TABEL 3	Ontheffing voor streng beschermde soorten en vogels wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. De algemene beleidslijn hierbij is dat de ingrepen zodanig worden gemitigeerd dat er geen effecten zijn te verwachten op het goede voortbestaan van de soort op de locatie van de ingreep. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing zijn: - er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn; - de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er moet een in of bij de wet genoemd belang zijn; - er wordt zorgvuldig gehandeld; - er vindt geen benutting of economisch gewin plaats.
ACTIVITEITENPLAN	Ten behoeve van een ontheffingsaanvraag artikel 75 Flora- en faunawet dient een activiteitenplan te worden opgesteld. In het activiteitenplan worden het doel van de aanvraag en een uitgebreide onderbouwing van de activiteit beschreven. Het vormt de basis van de beoordeling door de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.
AFWIJZING	Wanneer door middel van het nemen van mitigerende maatregelen een verbodsovertreding wordt voorkomen, kan het eveneens goed zijn om een activiteitenplan op te stellen om het 'zorgvuldig werken' vast te leggen. Dit activiteitenplan kan via de aanvraagprocedure voor een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet ter beoordeling aan de Dienst Regelingen worden voorgelegd. Hierbij wordt dan ingezet op een goedkeuring van de maatregelen, maar een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Door uitvoering van de maatregelen die in het activiteitenplan zijn beschreven, wordt een overtreding van de Flora- en faunawet namelijk voorkomen en is een ontheffing niet nodig.
GEDRAGSCODE	Een gedragscode is een document waarin wordt aangegeven hoe bij het uitvoeren van activiteiten of werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Ook wordt in de gedragscode aangegeven hoe in de praktijk zorgvuldig wordt gehandeld.
BEOORDELING	Om te voldoen aan de onderzoeksverplichting naar andere eventueel belemmerende regelgeving zoals gesteld in artikel 3.1.6 Bro, is het voldoende dat een ecoloog vaststelt dat er geen ontheffingen volgens artikel 75 Flora- en faunawet nodig zijn of dat deze kunnen worden verkregen (ABRvS 23 augustus 2006). Dit oordeel is geldig wanneer het is gebaseerd op goed onderzoek en juridisch navolgbaar is gedocumenteerd, zoals in voorliggende rapportage is gebeurd. De begrippen 'ecoloog', 'goed onderzoek' en 'rapportage' zijn beschreven in de 'Handreiking Flora- en faunawet, 31 oktober 2008' van de Dienst Landelijk Gebied.

Besluit Rode lijsten flora en fauna

De Rode lijsten zijn officieel door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004, gedeeltelijk herzien en aangevuld per september 2009) op grond van de artikelen 1 en 3 van het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa van 19 september 1979 (Verdrag van Bern). Voor het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen (duidelijke) juridische status.

De rode lijsten zijn samengesteld aan de hand van twee criteria, te weten de trend en de zeldzaamheid. De rode lijstsoorten worden ingedeeld in de volgende categorieën, met de daarbij behorende trend en zeldzaamheid:

SAMENSTELLING

- **UW** uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu afwezig op wereldschaal;
- **UWW** in het wild uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig op wereldschaal, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **VN** verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu afwezig in Nederland;
- **VNW** in het wild verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig in Nederland, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **EB** ernstig bedreigd: zeer sterk afgenomen en nu zeer zeldzaam;
- **BE** bedreigd: sterk afgenomen en nu zeldzaam tot zeer zeldzaam, of zeer sterk afgenomen en nu zeldzaam;
- **KW** kwetsbaar: matig afgenomen en nu vrij tot zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen en nu vrij zeldzaam;
- **GE** gevoelig: stabiel of toegenomen, maar zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen, maar nog algemeen.

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet uit 1967 voldeed niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen aan natuurbescherming stellen. Daarom is op 1 oktober 2005 de Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden, die de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden bundelt. Daarmee zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet 1998 verwerkt.

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998:

BESCHERMDE GEBIEDEN

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- staatsnatuurmonumenten en beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Verder is deze wet de basis voor het nationale Natuurbeleidsplan (structuurvisie) waarin de Ecologische Hoofdstructuur is geregeld.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen Gedeputeerde Staten van de provincies de vergunningen, maar bij landsbelangoverschrijdende gebieden doet de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie dit.

VERGUNNING

Bij projecten, plannen en activiteiten in of in de omgeving van een beschermd gebied moet in een vooroverleg tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer (samen met zijn ecologisch adviseur), worden ingeschat of de voorgestane ontwikkeling een significant negatief effect op dit gebied tot gevolg kan hebben. In deze oriëntatiefase vindt een globale toetsing plaats, de zogenaamde voortoets, waardoor een indicatie van de mogelijke negatieve gevolgen wordt verkregen. Op deze manier kan worden bepaald hoe de verdere procedure dient te worden doorlopen en of vergunningverlening aan de orde is. Het bevordert de voortgang van het proces wanneer de initiatiefnemer een aantal globale onderzoeksgegevens voor dit vooroverleg aanlevert. In voorliggend rapport heeft de ecooloog die gegevens beschreven.

ORIËNTATIEFASE/
VOORTOETS

In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door de ecooloog wordt gegeven, is voor de Natuurbeschermingswet 1998 het oordeel van het bevoegd gezag nodig (zie ook Vergunning). Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure.

BEOORDELING

VERGUNNINGAANVRAAG	Wanneer er geen wetenschappelijke zekerheid bestaat dat er geen significant negatief effect is, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringsstoets worden gedaan. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een natuurbeschermingswetrapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Indien een gebied alleen of mede op grond van een eerdere aanwijzing als natuurmonument is aangewezen, geldt voor dat zelfstandige gebied of voor die specifieke aanwijzingscriteria een lichter afwegingskader met een zekere bestuurlijke vrijheid.
ADC-CRITERIA	Wanneer het bevoegd gezag een passende beoordeling nodig acht, moet rekening worden gehouden met de ADC-criteria. Het project moet dan achtereenvolgens worden beoordeeld op: mogelijke (A) alternatieven, (D) dwingende reden van groot openbaar belang en verplichte (C) compensatie. Veel projecten zullen niet aan deze criteria voldoen. Het kan daarom gunstig zijn om bij twijfel over effecten een uitgebreider vooronderzoek te doen in de vorm van een natuurbeschermingswetonderzoek. Een interactief proces tussen de onderzoekers, de initiatiefnemer en zijn ontwerpers, biedt daarnaast de mogelijkheid om het plan zo bij te stellen dat significant negatieve effecten worden voorkomen.
INSTANDHOUDINGSDOELEN	De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermd gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheerplannen. In het aanwijzingsbesluit van een Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten en habitatten en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad.
AANGEWEZEN	Ten tijde van het schrijven van dit rapport zijn nog niet alle aanwijzingsbesluiten voor de 162 Natura 2000-gebieden klaar. De laatste stand van zaken met betrekking tot de (definitieve) aanwijzingsbesluiten is te vinden op de internetsite van het Ministerie van EL&I (gebiedendatabase). Zolang definitieve aanwijzing nog niet heeft plaatsgevonden, wordt getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten of de conceptaanwijzingsbesluiten.
BEHEERPLANNEN	Voor alle Natura 2000-gebieden moeten beheerplannen worden opgesteld. In een beheerplan wordt vastgelegd hoe en wanneer de doelen voor een gebied worden gehaald (instandhoudingsdoelstellingen). Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen ook in het beheerplan worden geregeld, waarmee een integrale aanpak wordt bewerkstelligd. Een beheerplan moet binnen drie jaar na aanwijzing als Natura 2000-gebied worden vastgesteld. Sinds 1 september 2009 zijn voor ruim 80 van de 168 gebieden conceptbeheerplannen beschikbaar. Ecologische Hoofdstructuur De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit (doelen). De EHS moet biodiversiteit en duurzame natuurkwaliteit in Nederland waarborgen. De EHS is een beleidsconcept dat zijn wortels heeft in het Nationaal Natuurbeleidsplan van 1990 en een vervolg heeft gekregen in de Nota Ruimte van 2006. Provincies zijn verantwoordelijk voor de realisering van de EHS. In het Streekplan, het Provinciaal Omgevingsplan en/of de Provinciale Ruimtelijke Verordening is dit als beleidsdoel opgenomen.
BESCHERMDE GEBIEDEN	De EHS bestaat uit: - bestaande natuurgebieden; - toekomstige natuurgebieden; - beheergebieden.

BESCHERMING

BEOORDELING

[illegible]

Colofon

Opdrachtgever
03 Projectontwikkeling

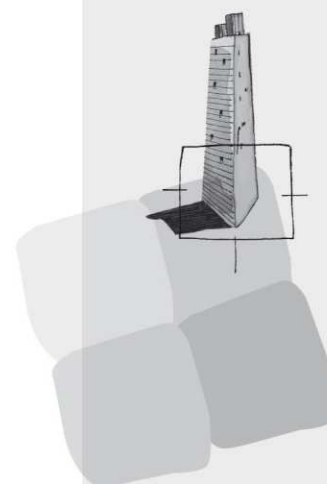
Contactpersoon
De heer R. Kroes

Rapport
De heer drs. E.J. Slot
BügelHajema Adviseurs

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
Mevrouw drs. H.H. Kerperien
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
186.11.50.00.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort